

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS
TARYBA**

NUTARIMAS

DĖL GINČO TARP UAB „CONSILIUM OPTIMUM“ IR UAB „TELE2“ NAGRINĖJIMO

Nr.
Vilnius

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos taryba (toliau – Taryba), susidedanti iš Tarybos pirmininkės Jūratės Šovienės, Tarybos pirmininko pavaduotojo Dariaus Kuliešiaus ir Tarybos nario Vyganto Vaitkaus, sekretoriaujant Linai Kazlauskaitei, 2024 m. rugpjūčio 16 d. posėdyje žodinės procedūros tvarka išnagrinėjo ginčą tarp viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų UAB „Consilium optimum“ (adresas: L. Giros g. 50, 06325 Vilnius, kodas Juridinių asmenų registre 300049915) (toliau – ieškovė) ir UAB „Tele2“ (adresas: Upės g. 23, 08128 Vilnius, kodas Juridinių asmenų registre 111471645) (toliau – atsakovė).

Taryba nustatė:

(1) Taryba 2024 m. gegužės 14 d. priėmė nagrinėti ieškovės 2024 m. gegužės 7 d. pareiškimą „Dėl ginčo, kilusio iš elektroninių ryšių paslaugų teikimo“ (toliau – Prašymas).

(2) Ieškovė Prašyme nurodė, kad šiuo metu teikia spartaus šviesolaidinio interneto, belaidžio 4G, 5G interneto, išmaniosios skaitmeninės televizijos, mobiliojo ryšio, vaizdo stebėjimo sistemų ir kitas paslaugas ir siekia privatiems ir verslo klientams teikti mažmenines mobiliojo ryšio paslaugas: kalbinio ryšio, SMS, MMS, interneto prieigos ir duomenų perdavimo bei kitas susijusias paslaugas. Pasak ieškovės, mobiliojo ryšio paslaugų teikimui yra būtini radijo dažniai (kanalai) (toliau – radijo dažniai), tačiau, ieškovės žiniomis, laisvų radijo dažnių nėra. Atsižvelgiant į tai, kad atsakovė savo dispozicijoje turi svarbius ir rinkoje ribotus išteklius – tam tikrą kiekį radijo dažnių, ieškovė 2023 m. liepos 3 d. kreipėsi į atsakovę, prašydama pradėti derybas dėl didmeninės mobiliojo ryšio paslaugų perpardavimo sutarties sudarymo, būtent: kreipėsi dėl prieigos prie mobiliojo ryšio tinklo suteikimo ir kvietė atsakovę pateikti jai priimtina didmeninės mobiliojo ryšio paslaugų (kalbinio ryšio, SMS, MMS, interneto duomenų perdavimo) perpardavimo sutarties projektą (su planais, kainomis, nuolaidomis, kitomis sąlygomis) bei, suderinus sąlygas, sudaryti atitinkamą didmeninę elektroninių ryšių paslaugų teikimo sutartį. Ieškovė nurodė, kad į šį pasiūlymą inicijuoti derybas atsakovė neatsakė. Ieškovė nurodė, jog siekdama taikiai išspręsti situaciją, 2023 m. lapkričio 28 d. kreipėsi į RRT, prašydama tarpininkauti sprendžiant ginčą su atsakove, tačiau tarpininkavimo procesas nebuvo sėkmingas ir 2024 m. kovo 22 d. pasibaigė, kadangi 2024 m. kovo 21 d. atsakovė informavo, kad nepageidauja suteikti prieigos prie savo mobiliojo ryšio tinklo. Pasak ieškovės, nagrinėjamu atveju atsakovė nepagrįstai atsisako suteikti ieškovei prieigą prie mobiliojo ryšio tinklo ir tokiu būdu pažeidžia ieškovės, kaip ūkio subjekto, teises.

(3) Ieškovė Prašyme remiasi Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatyme (toliau – ERĮ) įtvirtintomis elektroninių ryšių tinklo (3 straipsnio 18 dalis) ir prieigos (3 straipsnio 48 dalis) sąvokomis. Taip pat, anot ieškovės, kaip yra nurodoma RRT direktoriaus įsakyme dėl UAB „TELE2“ 2020 m. rugpjūčio 18 d. „Motyvuoto prašymo dėl radijo dažnių (kanalų) nuomos tarp UAB „TELE2“ ir SIA CENTURIA ir jos Lietuvos filialo“ (toliau – Projektas), elektroninių ryšių, judriojo ryšio tinklais,

paslaugas galima teikti: 1) valdant judriojo ryšio tinklus; 2) naudojantis kitų operatorių valdomais judriojo ryšio tinklais; 3) perparduodant kitų judriojo ryšio paslaugų teikėjų paslaugas (Projekto 7, 23 punktai). Nagrinėjamu atveju ieškovė Prašyme nurodo siekianti teikti paslaugas perpardavinėdama, t. y. ieškovė siekia veikti ne kaip virtualus operatorius, o kaip paslaugų perpardavinėtojas. Taigi, pasak ieškovės, mažmeninių elektroninių ryšių paslaugų teikėjai, kurie nori teikti elektroninių ryšių mobiliojo ryšio tinklais paslaugas, tačiau nevaldantys savo mobiliojo ryšio tinklo, gali sudaryti didmeninę mobiliojo ryšio paslaugų teikimo sutartį. Prašyme ieškovė remiasi ERĮ 23 straipsnio 1 dalimi, kurioje nustatyta, kad subjektai, kurie verčiasi elektroninių ryšių veikla, turi teisę derėtis su operatoriais. Operatorius yra ūkio subjektas, teikiantis ar turintis teisę teikti viešąjį elektroninių ryšių tinklą ar susijusias priemones (ERĮ 3 straipsnio 43 punktas), be to, operatorius turi pareigą derėtis ir apsvarstyti kiekvieną norinčio ir galinčio verstis elektroninių ryšių veikla prašymą (ERĮ 23 straipsnio 1 dalis).

(4) Ieškovė teigia, kad atsakovė nepagrįstai atsisako suteikti jai prieigą prie atsakovės valdomo mobiliojo ryšio tinklo, kadangi tam, kad būtų galima teikti mobiliojo ryšio paslaugas, yra būtini radijo dažniai ir kita infrastruktūra, kurių ieškovė neturi, ir artimiausiu metu nebus galimybių Lietuvoje įgyti teises naudoti radijo dažnius, kurių pagrindu kuriamas mobiliojo ryšio tinklas, o taip pat šuo metu ieškovė neturi reikiamos fizinės infrastruktūros. Todėl ieškovei, siekiančiai teikti mobiliojo ryšio paslaugas, yra reikalinga prieiga prie operatoriaus valdomo mobiliojo ryšio tinklo, kuris yra laikytinas esminiu ištekliumi.

(5) Ieškovė pažymi, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) praktikoje yra ne kartą nurodyta, kad esminis išteklius apima tokią infrastruktūrą (išteklius), be kurios yra neįmanoma veikti rinkoje (angl. „essential facilities“): „Kalbant apie veiksmus, kuriais atsisakoma suteikti prieigą prie dominuojančią padėtį užimančios įmonės savo veiklai sukurtos ir jai priklausančios infrastruktūros, <...> toks atsisakymas gali būti laikomas piktnaudžiavimu dominuojančia padėtimi, jei dėl šio atsisakymo ne tik galėjo būti pašalinta bet kokia prieigos prašančio asmens konkurencija atitinkamoje rinkoje ir jo nebuvo galima objektyviai pateisinti, bet ir jei pati infrastruktūra buvo būtina jo veiklai vykdyti, nes šiai infrastruktūrai nebuvo faktinės ar potencialios alternatyvos <...>.“¹ Atitinkamai, pasak ieškovės, ir Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos praktikoje yra pabrėžiama, kad esminius išteklius sudaro tokie ištekliai, kurių neturint ūkio subjektai neturi galimybės efektyviai konkuruoti rinkoje: „Esminiai ištekliai – įrenginiai (ištekliai) ar infrastruktūra, be kurios konkurentai (savininko) negalėtų pasiūlyti savo paslaugų klientams (vartotojams).“ „Bronner“ byloje suformuluota nuostata, jog ištekliaus valdytojas privalo suteikti išteklių, kai valdytojo išteklius yra būtinas konkuruoti pasrovinėje rinkoje. Išteklius yra laikomas būtinu, kai nėra alternatyvų ir kai yra techninių, teisinių ar ekonominių kliūčių, darančių alternatyvaus ištekliaus sukūrimą neįmanomą ar nepagrįstai sudėtingą.“²

(6) Pasak ieškovės, nagrinėjamu atveju, mobiliojo ryšio tinklas nėra pakeičiamas, t. y. ūkio subjektai (įskaitant ir ieškovę) neturi galimybės rinktis alternatyvos: jeigu ieškovė pageidauja veikti rinkoje, ji privalo jungtis prie mobiliojo ryšio tinklo. Tuo tarpu prieiga prie tokio tinklo yra ribota ir ją turi atsakovė bei kiti du didieji mobiliojo ryšio operatoriai Telia Lietuva, AB, bei UAB „Bitė Lietuva“, kurie iš esmės elgiasi panašiai. Pasak ieškovės, Projekte pabrėžiama, kad steigiant mobiliojo ryšio tinklą yra reikalingi riboti ištekliai (radijo dažniai ir atitinkama fizinė infrastruktūra bei tinklo įranga). Šie riboti ištekliai (t. y. radijo dažniai) yra suteikiami pačios valstybės ūkio subjektams. Tačiau, tam, kad operatorius galėtų steigti savo judriojo ryšio tinklą, yra reikalingi ne tik riboti ir aukcionuose skiriami ištekliai, bet ir atitinkama kita infrastruktūra, kurios sukūrimas ir vystymas reikalauja didelių investicijų (Projekto 27 punktas). Be to, „šiuo metu radijo dažniai (kanalai) yra skirti tik trims

¹ ESTT 2023 m. sausio 12 d. sprendimas byloje Lietuvos geležinkeliai prieš Komisiją (bylos Nr. C-42/21 P; ECLI:EU:C:2023:12).

²Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos 2010 m. gegužės 6 d. nutarimas Nr. 2S-11.

operatoriams: UAB „Bitė Lietuva“, UAB „Mezon“³, UAB „TELE2“, Telia Lietuva, AB (Projekto 24 punktą). Taigi, RRT atliktas rinkos tyrimas, pasak ieškovės, leidžia daryti išvadą, kad ištekliai, reikalingi paslaugoms rinkoje teikti, yra riboti. Pavyzdžiui, kaip nurodoma Projekto 26 punkte: „Planuojant pasinaudoti aukciono metu įgyta teise naudoti konkrečius radijo dažnius (kanalus) interneto prieigos paslaugoms teikti, reikia sukurti šių radijo dažnių (kanalų) pagrindu veikiantį judriojo ryšio tinklą. Analizuojant atitinkamos infrastruktūros sukūrimą ir vystymą, valdant reikalingus radijo dažnius (kanalus), galima teigti, kad tai reikalauja didelių pradinių investicijų.“ Atitinkamai Projekto 27 punkte *expressis verbis* nurodoma, kad radijo dažniai (kanalai) yra riboti ir išsekę (naujų išteklių nėra) ištekliai, iš esmės sudarantys kliūtis pageidaujantiems į rinką įstoti ūkio subjektams steigti savo judriojo ryšio tinklą. Kartu Projekte pabrėžiama, kad pati rinka „traukiasi“, t. y. įstoti į rinką yra beveik neįmanoma (Projekto 27 punktą). Antai, Projekto 26 punkte nurodoma, kad tie operatoriai, kurie šiuo metu valdo judriojo ryšio tinklus, turi didesnę konkurencinę pranašumą kitų asmenų, galimai aukcionuose įgysiančių teisę naudoti radijo dažnius (kanalus), atžvilgiu, nes šiuo metu interneto prieigos paslaugas teikiantys operatoriai tolesniam judriojo ryšio tinklų vystymui galėtų panaudoti jau turimą infrastruktūrą (anteninius bokštus, juos jungiančias ryšio, ypač šviesolaidines, linijas ir t. t.) ir ankstesniuose aukcionuose įgytus radijo dažnius taip sumažindami tinklų vystymo sąnaudas. Jeigu ūkio subjektas pageidauja veikti rinkoje, jis privalo sudaryti sutartį dėl didmeninių judriojo ryšio paslaugų su judriojo ryšio operatoriumi (Projekto 28 punktą). Ieškovės teigimu, mobiliojo ryšio operatorių rinkos struktūra yra oligopolinė, kurioje veikia tik trys ryšio operatoriai. Vienas iš tokių operatorių yra atsakovė. Taigi, vienas iš būdų, kaip ieškovė gali įgyti prieigą prie mobiliojo ryšio operatoriaus tinklų, tai dalyvauti kaip atsakovės paslaugų perpardavinėtojas (ką ieškovė ir siekia įgyvendinti). Visos šios aplinkybės, pasak ieškovės, leidžia daryti išvadą, kad prieiga prie mobiliojo operatoriaus ryšio tinklo yra esminis išteklius. Prieiga taip pat laikytini ir tokie verslo modeliai, kai ūkio subjektai siekia perparduoti operatorių paslaugas. Ši ieškovės išvada grindžiama atsižvelgiant į tai, kad yra reikalingi riboti ištekliai, prie kurių prieigą turi tik trys visą mobiliojo ryšio paslaugų mažmeninę rinką pasidalinę operatoriai, tarp jų ir atsakovė; be to, siekiant valdyti šį ribotą išteklių ir jį vystyti, yra reikalaujama itin daug investicijų, kurių ieškovė paprasčiausiai neturi.

(7) Pasak ieškovės, kadangi mobiliojo ryšio tinklas laikytinas esminiu ištekliu, atsisakymas jį suteikti kartu reiškia, kad atsakovė elgiasi nesuderinamai su konkurencijos teisę reglamentuojančiomis nuostatomis. Ieškovė pažymi, kad 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (toliau – EERK), 60 straipsnio 1 dalis nurodo: „siekiant užtikrinti paslaugų teikimą ir sąveiką visoje Europos Sąjungoje, viešųjų elektroninių ryšių tinklų operatoriai turi teisę, o gavę kitų pagal EERK 15 straipsnį įgaliotų įmonių prašymą yra įpareigoti derėtis vieni su kitais dėl sujungimo viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugoms teikti. Operatoriai kitoms įmonėms prieigą ir sujungimą teikia tokiomis sąlygomis, kurios atitinka nacionalinės reguliavimo institucijos jiems nustatytus įpareigojimus pagal 61, 62 ir 68 straipsnius“. Ši direktyva yra įgyvendinta nacionaliniuose teisės aktuose, t. y. ERĮ 23 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad ūkio subjektai, kurie verčiasi elektroninių ryšių veikla, turi teisę laisvai derėtis dėl prieigos.

(8) Ieškovė pažymėjo, kad ERĮ 22 straipsnio 1 dalies 1 – 2 punktuose nurodoma, jog RRT, atlikusi atitinkamos rinkos tyrimą ir nustačiusi, kad atsisakymas suteikti prieigą arba prieigos suteikimas sąlygomis, kurios nesuteikia realios galimybės pasinaudoti prieiga, trukdytų formuotis tvariai konkurencingai atitinkamai rinkai ir neatitiktų galutinių paslaugų gavėjų interesų, turi teisę įpareigoti ūkio subjektą, turintį didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, patenkinti pagrįstus kitų ūkio subjektų prašymus suteikti prieigą prie konkrečių elektroninių ryšių tinklo elementų ir susijusių

³ Kuri taip pat yra UAB „Bitė Lietuva“ dalis, t. y. UAB „Bitė Lietuva“ po UAB „Mezon“ vykdyto reorganizavo perėmė pastarojo ūkio subjekto teisės ir pareigas: <https://www.bite.lt/mezon>. Tai reiškia, kad radijo dažniai (kanalai) de facto suteikti tik trims operatoriams (ieškovės pastaba).

priemonių ar juos naudoti, tarp jų: (i) suteikti prieigą prie konkrečių elektroninių ryšių tinklo elementų ir (arba) susijusių priemonių kitiems ūkio subjektams, įskaitant atsietąją prieigą prie vietinės linijos ir (arba) dalinės vietinės linijos, ir galimybę jais naudotis; atsietosios prieigos suteikimas nesuteikia nuosavybės teisių į vietinę liniją; (ii) sąžiningai derėtis su ūkio subjektais, prašančiais suteikti prieigą.

(9) Prašyme ieškovė nurodo, kad prieiga apima ir prieigą prie mobiliojo ryšio tinklų (ERĮ 3 straipsnio 48 dalies 6 punktas). Anot ieškovės, siekdama dalyvauti rinkoje ir palaikyti jos efektyvią konkurencingą aplinką, ji turi turėti galimybę prisijungti prie atsakovės mobiliojo ryšio tinklo, o vienas iš būdų (ir ieškovei iš esmės vienintelis būdas), kaip tai galima įgyvendinti – tai perpardavinėti mobiliojo ryšio paslaugas mažmeninėje rinkoje. Esant tokiai rinkos situacijai, kuomet rinka iš esmės yra priskirta trims didiesiems operatoriams, tarp jų – ir atsakovei, ieškovė negali savarankiškai vystyti veiklos rinkoje, todėl atsisakymas suteikti prieigą reiškia, kad atsakovė neteisėtai ir nesąžiningai bando išstumti konkurentą – ieškovę – iš rinkos (sudaryti kliūtis ieškovei įstoti į rinką) ir tokiu būdu tik sustiprinti savo ir kitų didžiųjų operatorių rinkos dalis. Anot ieškovės, tokie nesąžiningi atsakovės veiksmai yra kenksmingi ne tik ieškovei, kuri konkuruoja rinkoje, bet ir vartotojams, kadangi sumažėjus konkurentų rinkoje, visiškai pagrįsta teigti, kad didieji ūkio subjektai (įskaitant ieškovę) pakels kainas galutiniams vartotojams ir (ar) kitaip pablogins vartotojų gerovę (suprastins teikiamų paslaugų kokybę, nustatinės vartotojams mažiau palankias paslaugų teikimo sąlygas, t. t.). Tai reiškia, kad ieškovės siekis įgyti iš atsakovės prieigą prie mobiliojo ryšio tinklo kartu yra sąlygotas ir viešojo intereso: ieškovei turint prieigą prie šio tinklo, ieškovė galės efektyviai konkuruoti rinkoje su kitais ūkio subjektais, siūlyti kuo geresnes sąlygas vartotojams konkurencinėje kovoje. Tokiu būdu bus sudaryta galimybė rinką plėsti ir pernelyg nesustiprinti ir taip didžiąją rinkos dalį turinčių ūkio subjektų (*inter alia* – atsakovės) galią.

(10) Ieškovė teigia, kad atsakovė nesąžiningai vedė derybas su ieškove, t. y. į 2023 m. liepos 3 d. pasiūlymą derėtis atsakovė nesureagavo. Vėliau ieškovei bandant kilusį ginčą išspręsti taikiai RRT buvo inicijuota taikinamojo tarpininkavimo procedūra, kurioje atsakovė dalyvavo pasyviai ir formaliai ir, kaip vėliau paaiškėjo, atsakovė neturėjo ketinimo suteikti prieigos prie tinklo ieškovei, o pati procedūra panaudota tik kaip priemonė vilkinti klausimo išsprendimą. Ieškovė teigia derybose aiškiai išdėdčiusi savo prašymą, teikė atsakymus į atsakovės klausimus, tačiau galiausiai atsakovė nurodė, kad nepageidauja teikti prieigos prie mobiliojo ryšio tinklo nei ieškovės siūloma forma, nei bet koku kitu būdu. Atsakovė iš esmės atsisakė sudaryti didmeninę judriojo ryšio paslaugų sutartį iš esmės bet kokiomis sąlygomis. Ieškovės vertinimu, atsakovė, nuo pat pirmų derybų dienų net neketindama sudaryti su ieškove sutarties, elgėsi nesąžiningai ikisutartiniuose santykiuose. Dėl tokių nesąžiningų ir neteisėtų atsakovės veiksmų yra pažeistas ieškovės nepagrįstai sukurtas lūkestis įstoti į sutartinius santykius. Dėl šios priežasties ieškovė patiria nuostolius, nes yra priversta naudoti savo turimus išteklius samdydama teisinės paslaugas teikiančius asmenis vien tik tam, kad būtų apgintos ieškovės pažeistos teisės ir teisėti interesai. Be to, atsakovei nesąžiningai atsitraukus nuo derybų, iš ieškovės yra atimamos galimybės efektyviai veikti rinkoje, nes, neturėdama prieigos prie mobiliojo ryšio operatoriaus tinklo, ieškovė negali teikti su šiuo tinklu susijusių paslaugų savo vartotojams.

(11) Atsižvelgdama į Prašyme išdėstytus argumentus ir vadovaudamasi ERĮ 21 straipsnio 1 dalimi bei 23 straipsnio 2 dalimi, ieškovė RRT prašo: 1) įpareigoti atsakovę suteikti prieigą prie atsakovės mobiliojo ryšio tinklo ir sudaryti su ieškove didmeninę mobiliojo ryšio paslaugų sutartį; 2) priteisti iš atsakovės ieškovės naudai ieškovės patirtas bylinėjimosi išlaidas.

(12) Atsakovė 2024 m. birželio 5 d. pateikė paaiškinimus dėl ginčo (toliau – Atsiliepimas), kuriame nurodė, kad ieškovės Prašymas yra nepagrįstas ir atmestinas. Atsakovės teigimu, ieškovė nepagrįstai teigia, kad atsakovė privalėjo su ieškove derėtis ir suteikti prieigą. Pasak atsakovės, pareiga suteikti prieigą mobilaus ryšio operatoriui kyla, tik jeigu tokį įpareigojimą jam nustato RRT atlikusi rinkos tyrimą ir pripažinusi mobilaus ryšio operatorių turinčiu didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, tačiau nagrinėjamu atveju RRT tokio įpareigojimo atsakovei nenustatė. Atsakovė taip pat

neprivalėjo derėtis su ieškove, nes tokia pareiga kyla arba kai kitas operatorius kreipiasi dėl tinklų sujungimo, arba kai vėlgi atitinkamą įpareigojimą nustato RRT didelę įtaką rinkoje turinčiam ūkio subjektui. Atsakovė pažymi, kad ieškovė kreipėsi dėl atsakovės paslaugų perpardavimo, o ne dėl tinklų sujungimo, tad pareiga derėtis pagal ERĮ šiuo atveju atsakovei netaikoma.

(13) Pasak atsakovės, ieškovė taip pat nepagrįstai teigia, kad atsakovė neva piktnaudžiauja dominuojančia padėtimi nesuteikdama prieigos ieškovei prie esminių išteklių – tinklo ir radijo dažnių. Tačiau, atsakovės vertinimu, ginčo santykiams atsakovės nurodytos konkurencijos taisyklės netaikomos, nes atsakovė neužima dominuojančios padėties atitinkamoje rinkoje, ir ieškovė net nebando Prašyme įrodinėti, kad atsakovė tokią padėtį užima. Be to, atsakovė nagrinėjamu atveju neatliko jokių piktnaudžiavimo veiksmų, nes ieškovės prašoma prieiga prie didmeninių elektroninių ryšių paslaugų nėra nepakeičiama. Atsiliepime nurodoma, kad ieškovė ne tik kad gali gauti prieigą prie šių paslaugų iš kitų mobilios ryšio operatorių, bet ir pati galėjo dalyvauti radijo dažnių aukcione, sukurti elektroninių ryšių tinklo infrastruktūrą ir tapti mobilios ryšio operatoriumi. Tai, kad ieškovė galimai neturėjo pakankamo veiklos masto siekdama tapti mobilios ryšio operatoriumi, atsakovės teigimu, yra nereikšminga vertinant prašomo išteklių pakeičiamumą, nes atliekant tokį vertinimą reikia analizuoti, kokias galimybes turėtų ūkio subjektas, kurio veiklos mastas būtų toks, kaip atsakovės.

(14) Atsiliepime atsakovė nurodė, kad ieškovė 2023 m. birželio 30 d. atsakovei adresuotame prašyme „Dėl didmeninės mobiliojo judriojo ryšio paslaugų perpardavimo sutarties“ nurodė, kad siekia „sudaryti sutartį, kurios pagrindu galėtume iš Jūsų [Atsakovės] įsigyti mobiliojo judriojo ryšio paslaugas ir jas perparduoti savo klientams. Atsižvelgiant į tai, prašome pateikti didmeninės mobiliojo judriojo ryšio paslaugų perpardavimo sutarties projektą, su nurodytais paslaugų planais, jų kainomis, nuolaidomis ir kitomis sąlygomis.“ Taigi, kaip matyti, ieškovė siekė sudaryti perpardavimo (distribucijos) sutartį, o ne gauti prieigą prie tinklo. Tačiau, atsakovė pastebi, kad ieškovė Prašyme, dėstydamą faktines aplinkybes, nurodė, kad ji prašė atsakovės suteikti prieigą prie mobiliojo ryšio tinklo. Ieškovė Prašyme teigia, kad ji išnaudojo visus įmanomus taikaus ginčo sprendimo būdus, tačiau atsakovė neva ir toliau nepagrįstai atsisako suteikti prieigą prie savo mobiliojo ryšio tinklo. Ieškovė Prašyme prašo RRT įpareigoti atsakovę suteikti prieigą prie tinklo, tačiau kartu nurodo, kad ji „siekia veikti ne kaip virtualus operatorius, o kaip paslaugų perpardavinėtojas“. Vis tik toliau pereidama prie argumentavimo, pasak atsakovės, kad ieškovė nėra iki galo nuosekli, nes ima kalbėti ir apie prieigą prie tinklo ir radijo dažnių, tačiau nepaaiškina kokiais techniniais sprendimais ji ketintų pasinaudoti tokia prieiga.

(15) Atsakovė pažymėjo, kad Atsiliepimo teikimo metu RRT, vadovaudamasi ERĮ, yra pripažinusi atsakovę didelę įtaką turinčiu ūkio subjektu tik vienoje – Balso skambučių užbaigimo UAB „Tele2“ viešajame judriojo ryšio tinkle – rinkoje, tačiau ieškovė neprašo prieigos prie joje rinkoje teikiamų paslaugų. Atsakovė pastebi, kad ieškovė Prašyme prašo didmeninės prieigos prie atsakovės teikiamų mobiliojo ryšio paslaugų, tačiau atsakovė nėra RRT pripažinta turinčia didelę įtaką didmeninėje mobiliojo ryšio paslaugų rinkoje ir jai nenustatytas įpareigojimas suteikti prieigą prie šių paslaugų pagal ERĮ 22 straipsnį. Taigi, pasak atsakovės, ji neprivalo suteikti atitinkamos prieigos. Atitinkamai ieškovės prašymas įpareigoti atsakovę suteikti prieigą prie mobiliojo ryšio tinklo yra teisiškai nepagrįstas.

(16) Atsakovė pastebi, kad Lietuvoje veikia trys mobiliojo ryšio operatoriai, turintys prieigą prie radijo dažnių: atsakovė, UAB „Bitė Lietuva“ ir Telia Lietuva, AB. Pasak atsakovės, ieškovė savo Prašyme labai akcentuoja radijo dažnius kaip ribotą resursą, tačiau atsakovė pažymi, kad visi radijo dažniai yra gaunami aukciono būdu, kuris organizuojamas ir skelbiamas RRT taip, kad joks operatorius neįgytų dominavimo ir / ar didelės įtakos rinkoje. Priešingai, aukcionuojami radijo dažniai yra suskaidomi į daugiau mažiau lygiareikšmes dažnių juostas, o aukciono sąlygos numato, kad vienas operatorius gali laimėti tik vieną radijo dažnių juostą. Taigi, tai reiškia, kad tinkamos konkurencijos sąlygos yra užtikrinamos dar iki radijo dažnių suteikimo, o tai reiškia, kad pats radijo

dažnių turėjimas automatiškai nereiškia, kad subjektas yra didelę įtaką turintis ir dėl to jam gali būti sukurama prievolė sudaryti sąlygas jo paslaugas perparduoti. Toks įpareigojimas, jei įrodomos kitos prieigos sąlygos, gali būti nustatomas tik įrodžius, kad operatorius yra didelę įtaką turintis, ko šioje byloje nėra.

(17) Atsiliepime pažymėta, kad paslaugų perpardavimas mažmeninėje rinkoje pats savaime nėra skatinamas ir RRT. Pavyzdžiui, 2020 m. vykdytų Viešųjų konsultacijų dėl vartotojams ir paslaugų gavėjams, išskyrus vartotojus, teikiamos prieigos prie viešojo ryšių tinklo fiksuotoje vietoje rinkų tyrimo rezultatų aptarime⁴ nurodyta, kad „Tarnybos tikslas pagal Įstatymo 22 straipsnio nuostatas yra skatinti efektyvias investicijas ir naujovių diegimą ir didžiausią įmanomą naudą galutiniams paslaugų gavėjams, kad paslaugų teikėjai patys vystytų rinklus, o ne perpardavinėtų mažmenines paslaugas.“ Pasak atsakovės, geriausias veiksmingos konkurencijos indikatorius yra rinkoje vyraujančios kainos. Europos Komisijos skelbiamais duomenimis, žemesnės nei Lietuvoje komunikacijos paslaugų kainos yra tik dviejose kitose ES valstybėse narėse⁵. Taigi, Lietuvoje yra vienos žemiausių elektroninių ryšių paslaugų kainos ES, o pati mobiliųjų paslaugų rinka Lietuvoje laikoma viena konkurencingiausių.

(18) Atsakovė teigia, kad ji neturėjo pareigos derėtis su ieškove dėl prieigos prie tinklo pagal ERĮ 23 straipsnio 1 dalies 2 sakinį, kadangi pareiga derėtis taikoma tik tuo atveju, kai į operatorių kreipiamasi dėl tinklų sujungimo, o nagrinėjamu atveju ieškovė neprašo atsakovės sujungti tinklų, bet, kaip minėta, siekia būti atsakovės paslaugų perpardavėja. Taip pat, pasak atsakovės, ERĮ 23 straipsnio 1 dalies pirmas sakinytis, kuris taikomas nagrinėjamu atveju, kalba tik apie teisę laisvai derėtis dėl prieigos, o ne apie pareigą tai daryti. Teisė laisvai derėtis, kuri taikoma visiems mobiliojo ryšio operatoriams, yra numatyta siekiant pabrėžti skirtumą nuo situacijos, kai RRT nustato įpareigojimą didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turinčiam ūkio subjektui derėtis ir suteikti prieigą. Tokį įpareigojimą gavęs ūkio subjektas neturi veiksmų laisvės spręsti, ar suteikti prieigą. Iš kitos pusės, kai operatorius neturi didelės įtakos atitinkamoje rinkoje, jo veiksmų laisvė nėra ribojama, ir jis sudaro sandorius su kitais rinkos dalyviais remdamasis abipusės naudos principu. Tai yra tokiu atveju, kaip ir visuose nereguliuojamuose komerciniuose santykiuose, galioja sutarčių laisvės principas ir sandoris sudaromas, jeigu jis naudingas atitinkamam operatoriui, bet nesudaromas, jeigu operatorius dėl jo naudos neįžvelgia.

(19) Kaip matyti iš ieškovės pateiktos ginčo medžiagos, nagrinėjamu atveju atsakovė derybų metu pasiaiškino, kokio pobūdžio sandorį siūlo sudaryti ieškovė, ir informavo ieškovę, kad toks sandoris atsakovės interesų neatitinka ir nebus sudaromas. Pasak atsakovės, ieškovė klaidingai teigia, kad atsakovė privalėjo pasiūlyti tam tikras prašomo sandorio sąlygas ieškovei. Pagal minėtą ERĮ nuostatą, atsakovė turi laisvę derybose su kitais elektroninių ryšių paslaugų teikėjais ir neprivalo siūlyti prieigos sąlygų, jeigu konkrečiu atveju siūlomi komerciniai santykiai jai apskritai nepriimtini. Taigi, remiantis galiojančiu reguliavimu, nėra pagrindo teigti, kad atsakovė su ieškove derėjosi nesąžiningai, nes, kaip matyti iš ieškovės pateiktos ginčo medžiagos, atsakovė išsiaiškino, kokio pobūdžio bendradarbiavimo siekia ieškovė, ir kai tai paaiškėjo, informavo, kad toks bendradarbiavimas atsakovės nedomina. Kaip minėta, toks atsakovės sprendimas buvo paremtas sutarčių laisvės principu, kurį atsakovei garantuoja ir ERĮ numatytas reguliavimas.

(20) Atsakovės vertinimu, atsakovės teiginiai dėl piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi ne tik visiškai nepagrįsti, bet dar ir adresuoti netinkamai priežiūros institucijai. RRT pagal kompetenciją nenagrinėja pareiškimų dėl piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi. Piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi yra konkurencijos teisės pažeidimas, numatytas Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 7 straipsnyje ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 102 straipsnyje, ir pareiškimus dėl tokių pažeidimų nagrinėja Lietuvos Respublikos

⁴ https://www.rtt.lt/wp-content/uploads/2020/03/Pastabu_vertinimo_lentele_20200317_2007.pdf

⁵ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/ddn-20201221-1>

konkurencijos taryba, o ne RRT. Bet kuriuo atveju, atsakovės vertinimu, ieškovės argumentai dėl tariamo piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi yra deklaratyvūs ir neatitinka teisinių kriterijų, kuriuos būtina įrodyti, siekiant pagrįstai teigti, kad ūkio subjektas piktnaudžiauja dominuojančia padėtimi.

(21) Ieškovė nurodo, kad atsakovė tariamai nesuteikė prieigos prie esminių išteklių – radijo dažnių ir mobiliojo ryšio tinklo. Tačiau tokie teiginiai, anot atsakovės, neatitinka teismų praktikoje suformuotos esminių išteklių doktrinos. ESTT bylose dėl esminių išteklių išaiškino, kad piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi gali būti konstatuotas, tik kai prieiga prie tam tikro išteklių yra visiškai būtina ir nepakeičiama (angl. „indispensable“), siekiant, kad konkurencija atitinkamoje rinkoje nebūtų eliminuota. ESTT „Bronner“ byloje⁶ išaiškino, kad vertinant, ar prieiga yra nepakeičiama, atsižvelgiama į tai, ar nėra kitų alternatyvių būdų vykdyti atitinkamą veiklą, taip pat į tai, ar ūkio subjektas negali pats sukurti išteklių, palyginamo su ištekliumi, prie kurio prašoma prieigos. Vertinant, ar ūkio subjektas negali sukurti palyginamo išteklių, atsižvelgiama į tai, ar panašaus veiklos masto ūkio subjektas negalėtų sukurti panašaus išteklių. Taigi, jeigu mažesnio veiklos masto ūkio subjektas negali sukurti atitinkamo išteklių, tai nevertinama kaip pakankamas argumentas siekiant pripažinti išteklių nepakeičiamumą. Taikant šią teismų praktiką nagrinėjamu atveju, atsakovės teigimu, akivaizdu, kad ieškovė gali gauti prieigą prie didmeninių elektroninių ryšių paslaugų taip pat ir iš kitų mobilios ryšio operatorių, o ne vien tik iš atsakovės. Be to, ieškovė pati turėjo galimybę dalyvauti radijo dažnių aukcione, investuoti į savo mobiliojo ryšio tinklą ir tapti mobiliojo ryšio operatoriumi. Tai, kad ieškovės veiklos mastai galbūt neleido jai to padaryti, nėra tinkamas pateisinimas taikant esminių išteklių doktriną.

(22) Nagrinėjamu atveju ieškovė nepagrįstai reikalauja, kad atsakovė suteiktų prieigą prie elektroninių ryšių didmeninių paslaugų, kurios būtų teikiamos naudojant atsakovės jau sukurtą elektroninių ryšių infrastruktūrą ir dabar vystomą ir plečiamą 5G tinklą. Toks aiškinimas nebūtų teisingas ir nesuteiktų investicijoms apsaugos, nes jei perpardavimo teisė būtų suteikiama bet kuriam tokios teisės prašančiam iš bet kurio subjekto, kuris turi radijo dažnius, tai susikurtų itin ydinga situacija, kai trečiasis asmuo, nerizikuodamas finansiškai, neinvestuodamas į tinklo plėtrą ir neprisiimdamas jokios rizikos, gautų pilną galimybę naudotis kitos įmonės investicijomis.

(23) Atsižvelgdama į Atsiliepime išdėstytus argumentus, atsakovė prašo RRT atmesti ieškovės Prašymą visa apimtimi; įpareigoti ieškovę atlyginti atsakovės patirtas išlaidas, susijusias su ginčo nagrinėjimu.

(24) 2024 m. rugpjūčio 8 d. Tarybos posėdyje ieškovės atsakovai palaikė Prašyme išdėstytą poziciją ir reikalavimus, atsakovės atstovai palaikė Atsiliepime pateiktus argumentus ir nesutiko su ieškovės reikalavimais.

Taryba konstatuoja:

(25) Vadovaudamasi ERĮ 34 straipsnio 1 dalimi, RRT privaloma ne teismo tvarka nagrinėti ginčus tarp ūkio subjektų, teikiančių elektroninių ryšių tinklus ir (arba) elektroninių ryšių paslaugas, taip pat tarp ūkio subjektų, teikiančių elektroninių ryšių tinklus ir (arba) elektroninių ryšių paslaugas, ir susijusių priemonių teikėjų dėl šio įstatymo reglamentuotų visuomeninių santykių. ERĮ 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad šis įstatymas reglamentuoja visuomeninius santykius, susijusius su elektroninių ryšių paslaugomis, elektroninių ryšių tinklais ir su jais susijusiomis priemonėmis bei paslaugomis, elektroninių ryšių išteklių naudojimu, taip pat visuomeninius santykius, susijusius su radijo ryšio įrenginiais, galiniais įrenginiais ir elektromagnetiniu suderinamumu. Atsižvelgiant į tai, kad ieškovė ir atsakovė yra viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjos, taip pat į tai, jog ginčas tarp

⁶ ESTT 1998 m. lapkričio 26 d. sprendimas byloje C-7/97 Bronner

šalių iš esmės yra kilęs dėl prieigos prie mobiliojo ryšio tinklo suteikimo, konstatuotina, kad ginčas patenka į RRT ERĮ nustatytą kompetenciją ir yra nagrinėtinas.

(26) Taryba pažymi, kad ginčo nagrinėjimo metu surinkti įrodymai nagrinėtini tik atsižvelgiant į konkrečius ieškovės Prašyme pateiktus reikalavimus. Atsižvelgdama į tai, Taryba nagrinėja šiuos ieškovės reikalavimus:

1) įpareigoti atsakovę suteikti ieškovei prieigą prie atsakovės mobiliojo ryšio tinklo ir sudaryti su ieškove didmeninę mobiliojo ryšio paslaugų sutartį;

2) priteisti iš atsakovės ieškovės naudai ieškovės patirtas bylinėjimosi išlaidas.

(27) Iš ginčo nagrinėjimo medžiagos nustatyta, kad ieškovė, siekdama savo klientams teikti mažmenines mobiliojo ryšio paslaugas, pateikė atsakovei 2023 m. birželio 30 d. prašymą dėl didmeninės mobiliojo ryšio paslaugų perpardavimo sutarties sudarymo, t. y., kaip nurodo ieškovė Prašymą dėl prieigos prie atsakovės mobiliojo ryšio tinklo suteikimo. Nustatyta, kad derybos bei taikinimo procedūra RRT tarp ginčo šalių nepavyko, atsakovė nesuteikė ieškovei prieigos prie mobiliojo ryšio tinklo ir didmeninę mobiliojo ryšio paslaugų sutartį tarp šalių nėra sudaryta.

(28) Kaip nustatyta iš Prašymo, ieškovė savo reikalavimą RRT įpareigoti atsakovę suteikti ieškovei prieigą prie atsakovės mobiliojo ryšio tinklo ir sudaryti didmeninę mobiliojo ryšio paslaugų sutartį grindžia ERĮ 21 straipsnio 1 dalimi, ERĮ 22 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktais, 23 straipsnio 1 ir 2 dalimis.

(29) Pagal ERĮ 8 straipsnio 1 dalį, RRT tikslas – veiksmingos konkurencijos elektroninių ryšių srityje, efektyvaus elektroninių ryšių išteklių naudojimo ir vartotojų teisių apsaugos užtikrinimas. ERĮ 2 straipsnio 1 dalyje nurodyti principai, kuriais privaloma vadovautis taikant elektroninių ryšių veiklą reglamentuojančias teisės normas, tarp jų efektyvaus išteklių valdymo, proporcingumo, mažiausio būtino reguliavimo ir veiksmingos konkurencijos užtikrinimo principai. Proporcingumo ir mažiausio būtino reguliavimo principai nurodo, jog reguliuotojas gali taikyti ERĮ numatytas intervencijas į rinką priemones tik tokia apimtimi, kuri yra būtina nustatytoms problemoms (tarp jų ir veiksmingos konkurencijos užtikrinimo) spręsti bei siekiant ERĮ 8 straipsnio 1 dalyje numatytų reguliavimo tikslų. Kaip papildoma apsaugos nuo pernelyg didelio ir nebūtino reguliavimo priemonė dažnu atveju yra numatytas ir konsultavimasis su Europos Komisija (ERĮ 16 straipsnio 12 ir 14–18 dalys). Taigi, siekiant pritaikyti ERĮ numatytas reguliavimo priemones (įskaitant įpareigojimą suteikti prieigą) pirmiausia turi būti įrodytas tokios intervencijos būtinumas siekiant ERĮ 8 straipsnio 1 dalyje numatytų reguliavimo tikslų.

(30) ERĮ 21 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad RRT turi teisę įpareigoti ūkio subjektą, turintį didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, patenkinti pagrįstus kitų ūkio subjektų prašymus suteikti prieigą prie elektroninių ryšių infrastruktūros, taip pat pastatų arba įėjimų į pastatus, pastatų vidaus kabelių, laidų, antenų, bokštų ir kitų atraminių konstrukcijų, stulpų, stiebų, vamzdynų, kanalų, apžiūros kamerų, šulinių, skirstomųjų spintų bei kitos fizinės infrastruktūros ir leisti ją naudoti, kai RRT, atlikusi atitinkamos rinkos tyrimą, nustato, kad atsisakymas suteikti prieigą arba prieigos suteikimas sąlygomis, kurios nesuteikia realios galimybės pasinaudoti prieiga, trukdytų formuotis veiksmingai konkurencijai atitinkamoje rinkoje ir neatitiktų galutinių paslaugų gavėjų interesų. Nustatyta, kad nagrinėjamo ginčo kontekste ieškovė prašo prieigos prie atsakovės mobiliojo ryšio tinklo, bet ne prieigos prie atsakovės infrastruktūros. Be to, Taryba pažymi, kad atsakovė nėra RRT pripažinta didelę įtaką turinčiu ūkio subjektu atitinkamoje elektroninių ryšių paslaugų rinkoje.

(31) Vadovaudamasi ERĮ 22 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktais, RRT, atlikusi atitinkamos rinkos tyrimą ir nustačiusi, kad atsisakymas suteikti prieigą arba prieigos suteikimas sąlygomis, kurios nesuteikia realios galimybės pasinaudoti prieiga, trukdytų formuotis tvariai konkurencingai atitinkamai rinkai ir neatitiktų galutinių paslaugų gavėjų interesų, turi teisę įpareigoti ūkio subjektą, turintį didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, patenkinti pagrįstus kitų ūkio subjektų prašymus suteikti prieigą prie konkrečių elektroninių ryšių tinklo elementų ir susijusių priemonių ar juos naudoti, tarp jų: 1) suteikti prieigą prie konkrečių elektroninių ryšių tinklo elementų ir (arba) susijusių priemonių

kitiems ūkio subjektams, įskaitant atsietąją prieigą prie vietinės linijos ir (arba) dalinės vietinės linijos, ir galimybę jais naudotis; atsietosios prieigos suteikimas nesuteikia nuosavybės teisių į vietinę liniją 2) sąžiningai derėtis su ūkio subjektais, prašančiais suteikti prieigą. Taryba pažymi, kad ERĮ 22 straipsnio 1 dalies nuostata taikytina tik RRT teisės aktų nustatyta tvarka RRT atlikus atitinkamos rinkos tyrimą ir tik didelę įtaką atitinkamoje elektroninių ryšių rinkoje turintiems ūkio subjektams, t. y. rinkos tyrimo metu RRT turi nustatyti, kad konkurencija atitinkamoje rinkoje nėra veiksminga, o nustatydama įpareigojimus didelę įtaką atitinkamoje elektroninių ryšių rinkoje turintiems ūkio subjektams, RRT turi vadovautis proporcingumo ir mažiausio būtino reguliavimo principais, t. y. privalo parinkti tokius įpareigojimus, kurie yra būtini nustatytoms konkurencinėms problemoms spręsti ir ERĮ 8 straipsnio 1 dalyje nustatyti tikslai negali būti pasiekti mažiau intervencinėmis priemonėmis. Pažymėtina, kad atlikus atitinkamos rinkos tyrimą gali būti nustatyti tik su ta rinka susiję įpareigojimai, kurie yra būtini rinkos tyrimo metu identifikuotoms problemoms spręsti. Nagrinėjamo ginčo kontekste atsakovė nėra RRT pripažinta didelę įtaką turinčiu ūkio subjektu mažmeninėje mobiliojo ryšio paslaugų rinkoje.

(32) Papildomai Taryba pastebi, kad šio nutarimo priėmimo dieną atsakovė yra pripažinta didelę įtaką turinčiu ūkio subjektu ir jai yra nustatyti atitinkami įpareigojimai tik didmeninėje Balso skambučių užbaigimo UAB „Tele2“ viešajame judriojo ryšio tinkle rinkoje, kuri nėra aktuali nagrinėjamam ginčui tarp ieškovės ir atsakovės, kadangi ieškovė neprašo suteikti prieigą prie su balso skambučių užbaigimo paslaugų teikimu susijusių atsakovės tinklo elementų, priemonių ir (ar) paslaugų. Atitinkamai ERĮ 22 straipsnio 1 dalies 2 punkte numatyta pareiga sąžiningai derėtis su kitais ūkio subjektais, prašančiais suteikti prieigą bei ERĮ 22 straipsnio 1 dalies 4 punkte nustatyta pareiga teikti nustatytas paslaugas turint tikslą jas perparduoti yra taikytina ne visiems, bet tik ūkio subjektams, turintiems didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, ir tik tiems, kuriems toks konkretus įpareigojimas buvo nustatytas (t. y. buvo įrodyta, kad jis yra būtinas siekiant ERĮ numatytų reguliavimo tikslų).

(33) ERĮ 23 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „Ūkio subjektai, kurie verčiasi elektroninių ryšių veikla, turi teisę laisvai derėtis dėl prieigos. Operatoriai turi teisę ir, kai to prašo kitas operatorius ar viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjas, norintis teikti viešąsias elektroninių ryšių paslaugas ar užtikrinti jų teikimą, pareigą derėtis dėl tinklų sujungimo, kad būtų užtikrintas viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikimas ir tarpusavio sąveika.“ Taryba pažymi, kad ERĮ 23 straipsnio 1 dalies 1 sakinyje nėra imperatyvus ir įtvirtina tik ūkio subjektų teisę laisvai derėtis dėl prieigos. Atitinkamai to paties straipsnio 1 dalies 2 sakinyje imperatyviai įtvirtina operatorių pareigą derėtis ne visais atvejais, bet dėl vienos iš prieigos rūšių, t. y. tinklų sujungimo. Be to, Taryba, įvertinusi ginčo šalių pateiktą informaciją apie tarp šalių vykusias derybas, neturi pagrindo teigti, kad atsakovė nesąžiningai derėjosi su ieškove.

(34) ERĮ 23 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad RRT, įgyvendindama šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodytą tikslą, skatina ir, kai to reikia, šiame įstatyme nustatyta tvarka užtikrina tinkamos prieigos suteikimą ir paslaugų suderinamumą, skatindama veiklos efektyvumą, ilgalaikę konkurenciją, labai pralaidžių tinklų kūrimą, efektyvias investicijas, naujovių diegimą ir didžiausią įmanomą naudą galutiniams paslaugų gavėjams. Šiam tikslui RRT turi teisę nustatyti įpareigojimus ūkio subjektams, neturintiems didelės įtakos atitinkamoje rinkoje, tarp jų įpareigojimus, nurodytus 23 straipsnio 2 dalyje. Taryba pažymi, kad, iš ginčo nagrinėjimo medžiagos ERĮ 23 straipsnio 2 dalies taikymo aplinkybių nenustatyta.

(35) Papildomai pažymėtina, kad ieškovės Prašyme minimas Projektas, kuriuo remiasi ieškovė, nebuvo priimtas teisės aktų nustatyta tvarka ir nėra įgijęs teisinės galios bei privalomo taikymo. Tačiau net jeigu būtų buvęs ir priimtas, Taryba pastebi, jog Projektas buvo susijęs su radijo dažnių nuomos klausimu, jame pateiktas bendras padėties (2020 m.) elektroninių ryšių rinkoje, radijo dažnių perleidimo poveikio elektroninių ryšių sektoriui ir konkurencijai vertinimas, o ieškovės nurodytame Projekto 7 punkte yra tik išvardinti 2020 m. III ketv. pabaigoje interneto prieigos

paslaugas Lietuvoje teikę 8 paslaugų teikėjai ir jų teikimo būdai, įskaitant interneto paslaugų perpardavimą, kurį akcentuoja ieškovė savo Prašyme. Taigi, minėtu projektu RRT tik konstatavo, kad rinkoje egzistuoja tokia paslaugų teikimo forma jas perparduodant, tačiau niekaip nevertino ir neįvertino įpareigojimo teikti paslaugas, skirtas perpardavimui, būtinybės ar sąlygų.

(36) Dėl esminio ištekliaus doktrinos, kuria remiasi ieškovė savo Prašyme, Taryba pažymi, kad tai yra konkurencijos teisės principas, taikomas situacijose, kai viena įmonė kontroliuoja tam tikrą infrastruktūrą, išteklius ar paslaugas, kurios yra būtinos kitoms įmonėms, norinčioms konkuruoti toje pačioje rinkoje. Jei šis išteklius laikomas esminiu ir jo neįmanoma pagrįstai dubliuoti, dominuojančiai įmonei gali būti privaloma suteikti prieigą konkurentams, kad būtų išvengta rinkos monopolizavimo ir skatinama konkurencija. Pažymėtina, kad Balso skambučių užbaigimo UAB „Tele2“ viešajame judriojo ryšio tinkle rinkoje, kurioje atsakovė užima 100 proc. šios rinkos, nustatytas prieigos įpareigojimas yra vykdomas – atsakovė turi parengusi standartinę Telekomunikacijų tinklų sujungimo sutartį⁷. Tačiau kaip nustatyta iš ginčo nagrinėjimo medžiagos ir ieškovės paaiškinimų, kaip jau minėta, ieškovė nesiekia tinklų sujungimo su atsakove. Taryba taip pat pažymi, kad RRT teisės aktų nustatyta tvarka atlikus Prieigos ir skambučių inicijavimo viešuosiuose judriojo telefono ryšio tinkluose rinkos tyrimą RRT direktoriaus 2006 m. rugpjūčio 8 d. įsakymu Nr. 1V-891⁸ buvo konstatuota, kad šioje rinkoje yra veiksminga konkurencija, kadangi rinkoje veikia trys panašią rinkos dalį užimantys operatoriai, kurie veikia naudodamiesi nuosavais tinklais. Tame pačiame tyrime buvo konstatuota, kad vieno mobilaus operatoriaus prieiga iš esmės gali būti pakeičiama kito operatoriaus prieiga. Pažymėtina, kad jau 2007 m. EK rekomendacijoje 2007/879/EB dėl reguliuotinų rinkų minėtos rinkos nebeliko, o šios rekomendacijos aiškinamajame rašte yra nurodoma, kad konkurencijos lygis mažmeninėje rinkoje daugeliu atveju yra efektyvus (konkuruoja trys ar daugiau nuosavą infrastruktūrą turinčių mobilių operatorių) ir todėl reguliacinis įsikišimas didmeninėje rinkoje nėra pateisinamas. Be kita ko, tai iš esmės pripažįsta ir ieškovė savo 2023 m. birželio 30 d. prašyme atsakovei nurodydama, kad šiuo metu inicijuoja derybas su kitais rinkos subjektais ir baigiantis deryboms išsirinks palankiausią variantą. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, jog ieškovė neįrodė, jog atsakovė disponuoja esminiu ištekliumi, be kurio mažmeninių mobilaus ryšio paslaugų teikimas neįmanomas. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir į tai, kad Lietuvoje be atsakovės veikia dar du operatoriai (UAB „Bitė Lietuva“ ir Telia Lietuva, AB), turintys iš esmės visą Lietuvos teritoriją apimančius mobiliojo ryšio tinklus, taip pat į tai, kad pati ieškovė Prašyme nurodė jau teikianti mobiliojo ryšio paslaugas ir be sutarties su atsakove, nėra pagrindo teigti, kad atsakovės mobiliojo ryšio tinklas yra unikalus ir be prieigos prie jo, ieškovė neturi jokių galimybių teikti mažmenines mobiliojo ryšio paslaugas, t. y. nėra pagrindo konstatuoti, kad atsakovės mobiliojo ryšio tinklas yra esminis išteklius.

(37) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, ir į tai, kad atsakovė šio nutarimo priėmimo dienai nėra pripažintą ūkio subjektu, turinčiu didelę įtaką mobilaus ryšio paslaugų rinkoje ir jai nėra nustatyti įpareigojimai šioje rinkoje, taip į tai, kad iš ginčo nagrinėjimo medžiagos nėra nustatytos ERĮ 23 straipsnio 2 dalies taikymo sąlygos, konstatuotina, kad ieškovės Prašymas yra nepagrįstas, todėl atmestinas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

(38) Ieškovė 2024 m. rugpjūčio 7 d. raštu informavo apie patirtas 1633,50 Eur išlaidas už advokato ar advokato padėjėjo pagalbą ir Prašymo tenkinimo atveju prašo šias išlaidas priteisti iš atsakovės.

⁷ https://www.rrt.lt/wp-content/uploads/2019/09/Tele2_standartinis_pasiulymas_sujungti_tinklus.pdf

⁸ <https://www.rrt.lt/d/del-prieigos-ir-skambuciu-inicijavimo-viesuosiuose-judriojo-telefono-rysio-tinkluose-rinkos-apibrezimo-ir-tyrimo-rezultatu/>

(39) Atsakovė 2024 m. rugpjūčio 7 d. raštu pateikė prašymą iš ieškovės atsakovės naudai atlyginti RRT ginčo nagrinėjimo metu atsakovės patirtas teises išlaidas – 6250,86 Eur, kurias sudaro Atsiliepimo parengimas, pasirengimas 2024 m. rugpjūčio 8 d. Tarybos posėdžiui ir dalyvavimas jame.

(40) Pagal ERĮ 34 straipsnio 4 dalį, šalies, kurios naudai priimtas RRT sprendimas, prašymu RRT, priimdama sprendimą dėl ginčo, gali įpareigoti kitą šalį atlyginti laimėjusios šalies išlaidas, susijusias su ginčo nagrinėjimu. Šiuo atveju *mutatis mutandis* taikomos Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 93 straipsnio 1 ir 2 dalys. Šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, taip pat turi teisę į išlaidų atlyginimą už advokato ar advokato padėjėjo pagalbos apmokėjimą *mutatis mutandis* pagal CPK 98 straipsnio nuostatas. Atsižvelgiant į tai, kad ieškovės reikalavimas įpareigoti atsakovę suteikti ieškovei prieigą prie atsakovės mobiliojo ryšio tinklo ir sudaryti didmeninę mobiliojo ryšio paslaugų sutartį yra atmestinas, atitinkamai nėra pagrindo tenkinti ieškovės reikalavimą atlyginti ieškovės patirtas išlaidas už advokato ar advokato padėjėjo pagalbą.

(41) CPK 98 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad dėl išlaidų advokato (advokato padėjėjo) pagalbai apmokėti priteisimo to pageidaujanti šalis turi teismui raštu pateikti prašymą su išlaidų apskaičiavimu ir pagrindu. CPK 98 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad šalies išlaidos, susijusios su advokato ar advokato padėjėjo pagalba, atsižvelgiant į konkrečios bylos sudėtingumą ir advokato ar advokato padėjėjo darbo ir laiko sąnaudas, yra priteisiamos ne didesnės, kaip yra nustatyta teisingumo ministro kartu su Lietuvos advokatų tarybos pirmininku patvirtintose rekomendacijose dėl užmokesčio dydžio. Šiuo metu galiojančios rekomendacijos yra patvirtintos Lietuvos advokatų tarybos 2004 m. kovo 26 d. nutarimu ir teisingumo ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 „Dėl Rekomendacijų dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą teisinę pagalbą (paslaugas) maksimalaus dydžio patvirtinimo“ (toliau – Rekomendacijos). Kasacinio teismo praktikoje pasisakoma, kad „teismas, taikydamas CPK 88 straipsnį, pagal realumo, būtinumo ir pagrįstumo kriterijus sprendžia, ar šalis turėjo bylinėjimosi išlaidų, ar jos turi būti apmokamos, o pagal CPK 98 straipsnio 2 dalį – ar advokatui už teisinę pagalbą civilinėje byloje visa asmens sumokėta suma pripažįstama bylinėjimosi išlaidomis ir jos turi būti atlyginamos. <...> Spręsdamas dėl jų dydžio teismas turi vadovautis CPK 98 straipsnio 2 dalimi ir atsižvelgti į: 1) Rekomendacijose dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą teisinę pagalbą (paslaugas) nurodytus maksimalius dydžius bei šiame teisės akte nurodytus kriterijus; 2) bylos sudėtingumą; 3) advokato darbo ir laiko sąnaudas“ (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. spalio 28 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-533/2008; Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. birželio 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-200-248/2020).

(42) Vadovaujantis Rekomendacijų 7 punktu, rekomenduojami priteistini užmokesčio už advokato civilinėse bylose teikiamas teises paslaugas maksimalūs dydžiai apskaičiuojami taikant nustatytus koeficientus, kurių pagrindu imamas Lietuvos statistikos departamento⁹ skelbiamas užpraėjusio ketvirčio vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje (be individualių įmonių). Rekomendacijų 8 punktas nustato, kad už šias advokato teikiamas teises paslaugas rekomenduojami priteistini maksimalūs užmokesčio dydžiai yra: „8.19. už vieną teisinių konsultacijų, atstovavimo teisme, pasirengimo teismo ar parengiamajam posėdžiui valandą, dalyvavimo derybose dėl taikos sutarties sudarymo valandą ar asmens atstovavimo ikiteisminėse ginčų sprendimo institucijose, jeigu tas pats ginčas vėliau tapo teisiniu, valandą – 0,1; 8.20. kitų teisinių paslaugų, nenurodytų šių rekomendacijų 8.1–8.19 punktuose, teikimo valandą – 0,1“.

(43) Atsakovė RRT pateikė 2 sąskaitas: 2024 m. birželio 27 d. PVM sąskaitą faktūrą Nr. TGSLT2402161, kurią sudaro 5742,66 Eur (su PVM) mokėtina suma už teises paslaugas bei 2024 m. liepos 18 d. PVM sąskaitą faktūrą Nr. TGSLT2402407, kurią sudaro 508,20 Eur (su PVM) mokėtina

⁹ Dabar Valstybės duomenų agentūra.

suma už teisinės paslaugas (toliau kartu – sąskaitos). Kartu su 2024 m. rugpjūčio 7 d. raštu yra pateikti įrodymai (SEB banko 2024 m. liepos 15 d. ir 2024 m. rugpjūčio 5 d. patvirtinimai) apie atsakovės apmokėtas sąskaitas.

(44) Valstybės duomenų agentūros skelbiamas užpraėjusio ketvirčio (2023 metų IV ketvirčio) vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje (be individualių įmonių) – 2110,30 Eur¹⁰. Taigi vadovaujantis Rekomendacijų 8.20 papunkčiu, už į 2024 m. birželio 27 d. PVM sąskaitą faktūrą Nr. TGSLT2402161 įtrauktą 5742,66 Eur (su PVM) mokėtiną sumą už teisinės paslaugas (Atsiliepimo parengimą) maksimalus užmokesčio dydis neturėtų viršyti 211,03 Eur (2110,30 Eur $\times$ 0,1). Valstybės duomenų agentūros skelbiamas užpraėjusio ketvirčio (2024 metų I ketvirčio) vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje (be individualių įmonių) – 2161,00 Eur¹¹. Taigi vadovaujantis Rekomendacijų 8.19 papunkčiu, už į 2024 m. liepos 18 d. PVM sąskaitą faktūrą Nr. TGSLT2402407 įtrauktą 508,20 Eur (su PVM) mokėtiną sumą už teisinės paslaugas (pasirengimą 2024 m. rugpjūčio 8 d. Tarybos posėdžiui ir dalyvavimą jame) maksimalus užmokesčio dydis neturėtų viršyti 648,30 Eur (2161,00 Eur $\times$ 0,1 $\times$ 3¹²). Taigi bendra suma už suteiktas teisinės paslaugas, vadovaujantis Rekomendacijų 8.19 ir 8.20 papunkčiais, sudaro 859,33 Eur (211,03 + 648,30). Atsižvelgiant į tai, kad atsakovės patirtos teisinės išlaidos pagal sąskaitas viršija Rekomendacijų 8.19 ir 8.20 papunkčiuose nustatytą dydį, atsakovės naudai iš ieškovės galėtų būti priteista ne didesnė kaip 859,33 Eur atsakovės atstovavimo išlaidų suma skaičiuojant proporcingai atmestiems ieškovės reikalavimams.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 34 straipsnio 1 ir 4 dalimis, Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 93 straipsnio 2 dalimi, 98 straipsniu,

Taryba n u t a r i a:

1. Atmesti ieškovės UAB „Consilium optimum“ 2024 m. gegužės 7 d. pareiškimą „Dėl ginčo, kilusio iš elektroninių ryšių paslaugų teikimo“.

2. Priteisti iš ieškovės UAB „Consilium optimum“ atsakovės UAB „Tele2“ naudai 859,33 Eur (aštuonis šimtus penkiasdešimt devynis Eur ir 33 ct) bylinėjimosi išlaidų.

Ginčo šalys per 14 dienų nuo šio nutarimo priėmimo dienos turi teisę kreiptis tiesiogiai į Vilniaus apygardos teismą ir prašyti nagrinėti jų ginčą iš esmės. Tokiu atveju ginčo šalių procesinė padėtis nesikeičia.

Įsiteisėjęs Tarybos nutarimas yra vykdomasis dokumentas. Jeigu šis nutarimas neįvykdomas, jis gali būti priverstinai vykdomas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

Tarybos pirmininkė

Jūratė Šovienė

¹⁰ <https://osp.stat.gov.lt/informaciniai-pranesimai?articleId=11910837>

¹¹ <https://osp.stat.gov.lt/informaciniai-pranesimai?articleId=12250133>

¹² Už pasiruošimą Tarybos posėdžiui 1 val. ir už dalyvavimą Tarybos posėdyje 2 val.

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba 121442211, Mortos g. 14, LT-03219 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL GINČO TARP UAB „CONSILIUM OPTIMUM“ IR UAB „TELE2“ NAGRINĖJIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2024-08-16 Nr. TN-566
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Jūratė Šovienė, Tarybos pirmininkė
Sertifikatas išduotas	JŪRATĖ ŠOVIENĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2024-08-16 13:06:10 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2022-05-20 13:42:30 – 2027-05-19 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba, į.k.121442211 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-10-12 08:20:51 iki 2025-10-11 08:20:51
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.5.71.1
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2024-08-16 13:58:18)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2024-08-16 13:58:18 Dokumentų valdymo sistema Avilys